

Brüsszel, 2026. február 19.
(OR. en)

Intézményközi referenciaszám:
2022/0344 (COD)

14144/1/25
REV 1 ADD 1

ENV 1039
CLIMA 445
AGRI 499
FORETS 89
ENER 534
TRANS 474
CODEC 1560
PARLNAT

A TANÁCS INDOKOLÁSA

Tárgy: A Tanács első olvasatban kialakított álláspontja a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló 2000/60/EK irányelv, a felszín alatti vizek szennyezés és állapotromlás elleni védelméről szóló 2006/118/EK irányelv és a vízpolitika területén a környezetminőségi előírásokról szóló 2008/105/EK irányelv módosításáról szóló EURÓPAI PARLAMENTI ÉS TANÁCSI IRÁNYELV elfogadása céljából

- A Tanács indokolása
- A Tanács által 2026. február 17-én elfogadva

I. BEVEZETÉS

1. A Bizottság 2022. június 22-én elfogadta a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló 2000/60/EK irányelv (a víz-keretirányelv), a felszín alatti vizek szennyezés és állapotromlás elleni védelméről szóló 2006/118/EK irányelv (a felszín alatti vizekről szóló irányelv) és a vízpolitika területén a környezetminőségi előírásokról szóló 2008/105/EK irányelv (a környezetminőségi előírásokról szóló irányelv) módosításáról szóló irányelvjavaslatot¹.
2. A Régiók Bizottságával és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal 2023. január 24-én konzultációra került sor. A Gazdasági és Szociális Bizottság 2023. február 22-én elfogadta a javaslatra vonatkozó véleményét².
3. A Coreper 2024. június 19-én elfogadta az Európai Parlamenttel folytatandó tárgyalásokra vonatkozó megbízást³.
4. Az Európai Parlament 2024. április 24-én 452 igen szavazattal, 43 ellenszavazattal és 83 tartózkodással elfogadta az első olvasatban kialakított álláspontját⁴.
5. Négy háromoldalú egyeztetésre került sor: 2025. január 28-án, május 20-án, június 17-én, illetve szeptember 23-án. A Coreper 2025. május 14-i, június 13-i és szeptember 17-i ülésén az elnökség módosított megbízásokra tett javaslatot. A politikai háromoldalú egyeztetések mellett 34 szakmai egyeztetést is tartottak.

¹ 14265/22 + ADD 1–3.

² HL C 146., 2023.4.27., 41. o.

³ 11383/24.

⁴ 10562/24.

6. Az Állandó Képviselők Bizottsága 2025. október 8-án megállapodás céljából elvégezte a szöveg vizsgálatát, és jóváhagyta a háromoldalú egyeztetések nyomán kialakult végső kompromisszumot⁵. A jóváhagyott szöveget a 13706/25 dokumentum mellékleteként osztották ki.
7. Az Európai Parlament ENVI bizottsága 2025. október 21-én jóváhagyta a szöveget. Ezt követően az ENVI bizottság elnöke ugyanazon a napon levelet küldött az Állandó Képviselők Bizottsága elnökének, amelyben jelezte, hogy – a jogász-nyelvészi ellenőrzés függvényében – ajánlani fogja az ENVI bizottságnak és a plenáris ülésnek, hogy módosítások nélkül fogadják el a Tanács álláspontját.

II. CÉL

8. A Bizottság 2019-ben elvégezte az uniós vízügyi jogszabályok célravezetőségi vizsgálatát⁶, amely kiterjedt a víz-keretirányelvre, a környezetminőségi előírásokról szóló irányelvre, a felszín alatti vizekről szóló irányelvre és az árvízvédelmi irányelvre. A célravezetőségi vizsgálat megállapította, hogy bár a jogszabályok nagyrészt megfelelnek a célnak, a vegyi szennyezés kezelése terén van még mit javítani.
9. A víz-keretirányelv, a felszín alatti vizekről szóló irányelv és a környezetminőségi előírásokról szóló irányelv módosítására irányuló javaslat célja, hogy aktualizálja az említett irányelveknek a szennyezőanyag-jegyzékeket és minőségi előírásokat tartalmazó mellékleteit, javítsa a vegyi keverékek monitoringját, észszerűsítse a tudományos megállapítások szerinti jövőbeli aktualizálásokat, javítsa az adatokhoz való hozzáférést, azok átláthatóságát és további felhasználását, valamint határozzon meg új előírásokat több újonnan felmerülő, aggodalomra okot adó anyagra vonatkozóan.

⁵ 13321/25.

⁶ 15101/19 + ADD 1.

III. A TANÁCS ELSŐ OLVASATBAN KIALAKÍTOTT ÁLLÁSPONTJÁNAK ELEMZÉSE

10. A Parlament és a Tanács a bizottsági javaslat alapján tárgyalásokat folytatott annak érdekében, hogy megállapodást lehessen elérni a Tanács első olvasatban kialakított álláspontjának szakaszában. A tanácsi álláspont tervezetének szövege teljes mértékben tükrözi a két társjogalkotó között létrejött kompromisszumot.
11. A tárgyalások elősegítése érdekében a szakpolitikai kérdéseket öt témakörbe sorolták: a) megfigyelési listák, b) monitoring, c) jelentéstétel, d) anyagok és e) horizontális kérdések. A 2025. szeptember 23-i háromoldalú egyeztetésen elért, a Tanács első olvasatban kialakított álláspontjában tükröződő megállapodás **fő szakpolitikai kérdései** a következők:

a) A „megfigyelési listák” témakör

12. Mind a felszín alatti, mind a felszíni vizekre vonatkozó megfigyelési listákat végrehajtási jogi aktus útján, 2 éven belül kell összeállítani, majd háromévente felül kell vizsgálni. A tagállamoknak a megfigyelési listán szereplő minden egyes anyagot vagy anyagcsoportot 24 hónapon át, kijelölt, reprezentatív monitoringállomásokon kell megfigyelniük. A monitoringidőszaknak a megfigyelési listák összeállításától számított hat hónapon belül kell megkezdődnie, de a mintavételt és az elemzést nem kell az említett időszak elején megkezdeni. A felszín alatti vizekre vonatkozó listán szereplő anyagokat évente legalább egyszer monitorozni kell. A felszíni vizekre vonatkozó listán szereplő anyagokat évente legalább kétszer, a bióta és az üledék tekintetében pedig évente legalább egyszer monitorozni kell.

13. A **megfigyelési listák** a felszín alatti vizek esetében **legfeljebb** öt anyagot vagy anyagcsoportot, a felszíni vizek esetében pedig legfeljebb tíz anyagot vagy anyagcsoportot **tartalmazhatnak**. A mikroműanyagok, valamint az antimikrobiális rezisztencia mutatói csak akkor vehetők majd fel a listákra, ha megbízható mintavételi és elemzési módszerek állnak rendelkezésre. A Bizottság feladata, hogy 18 hónapon belül kidolgozza ezeket a módszereket.
14. Az ECHA-nak tudományos jelentéseket kell készítenie, hogy segítse a Bizottságot a megfigyelési listára felveendő anyagok kiválasztásában, a tudományos információk széles körét figyelembe véve, beleértve a víz-keretirányelv közös végrehajtási stratégiája keretében megfogalmazott ajánlásokat is.
- b) A „monitoring” témakör**
15. Ami a mindenütt jelen lévő PBT-ként viselkedő anyagok esetében végzett **monitoring gyakoriságát** illeti, a tagállamok ezen anyagok esetében végezhetnek az elsőbbségi anyagok tekintetében előírnál kevésbé intenzív monitoringot, de azt legalább háromévente el kell végezni, kivéve, ha az anyag használata vagy kibocsátása, illetve a műszaki ismeretek és a szakértői vélemények alapján más időközök indokoltak.
16. Ami a monitoringot érintő **szezonális változásokat** illeti, a tagállamoknak a monitoring megtervezésekor figyelembe kell venniük az anyaghasználat tetőzéseit. A javaslat előírja a monitoring digitalizációjának önkéntes alapon történő ösztönzését is.

17. A felszíni vizekben található ösztrogénhatású anyagok esetében két éven keresztül kötelező **hatásalapú monitoringot** végezni annak érdekében, hogy a Bizottság adatokat gyűjthessen. A Bizottság végrehajtási jogi aktus útján meghatározza az e monitoringra vonatkozó műszaki előírásokat. Annak biztosítása érdekében, hogy a tagállamoknak elegendő idejük legyen az előkészületekre, a monitoringhelyszínek száma korlátozott, és az e módszerrel gyűjtött adatokat kizárják az állapotértékelésből azon hatéves ciklus végén, amelynek során e kétéves monitoringra sor kerül majd.
18. Ami a **közös monitoringlétesítményt** illeti, a víz-keretirányelv kiegészült egy olyan rendelkezéssel, amely fokozatos megközelítést követ: a Bizottságnak először értékelnie kell a létesítmény megvalósíthatóságát, majd az esetleges létrehozását. A létesítmény tagállamok általi igénybevétele önkéntes.

c) A „jelentéstétel” témakör

19. A jelentéstételt illetően a Tanács első olvasatban kialakított álláspontja a következő elemeket tartalmazza:
- az állapot jelentésére továbbra is a hatévente készített vízgyűjtő-gazdálkodási tervek keretében kerül majd sor,
 - az intézkedési programmal kapcsolatos időközi jelentéstételre vonatkozó jelenlegi rendelkezés törlésre került,
 - a felszíni vizek biológiai minőségi elemeire vonatkozó monitoringadatokat háromévente kell jelenteni,
 - a felszíni és felszín alatti vizek kémiai minőségi elemeire vonatkozó monitoringadatokat kétévente kell jelenteni. Kívánatos, hogy a tagállamok - önkéntes alapon - évente jelentsék ezeket az adatokat,
 - az új jelentéstételi kötelezettségeket teljes mértékben össze kell hangolni a meglévő elektronikus adatszolgáltatási mechanizmusokkal,
 - a tagállamok benyújthatnak olyan további térképeket, amelyek ismertetik az állapotra vonatkozó információkat.

d) Az „anyagok” témakör

20. Az **anyagokat** illetően a Tanács első olvasatban kialakított álláspontja a következő főbb elemeket tartalmazza:

- a **PFA-anyagok** vonatkozásában: A PFA-anyagok összege a felszín alatti vizek tekintetében összhangban áll az ivóvíz-irányelvvel, amely 20 PFA-anyag összegére határoz meg minőségi előírást. Az ivóvíz-irányelvvel való összehangolás dinamikus, és az ivóvízre vonatkozóan elvégzett valamennyi aktualizálás automatikusan alkalmazandó lesz a felszín alatti vizekre is. Emellett - az új tudományos ismereteknek és ezen anyagok ártalmassága jobb megértésének a figyelembevételére érdekében - a szöveg a felszín alatti vizek tekintetében kiegészült négy olyan PFA-anyag összegére vonatkozó minőségi előírással, amely anyagok az emberi egészség és a környezet szempontjából jelentős kockázatúnak minősülnek. A felszíni vizek tekintetében a TFA hozzáadódott a 24 PFA-anyag összegéhez. A következő felülvizsgálat alkalmával a Bizottságnak mind a felszín alatti, mind pedig a felszíni vizek tekintetében mérlegelnie kell, hogy a TFA rendelkezzen-e külön minőségi előírással, vagy képezze továbbra is a PFA-anyagok összegének részét. A Bizottságnak emellett az összes PFA-anyagra vonatkozó minőségi előírások meghatározását is mérlegelnie kell.
- a **peszticidek** vonatkozásában: A felszín alatti vizek tekintetében egyszerűsítésre került a nem releváns peszticidmetabolitokra vonatkozó minőségi előírás. Emellett a Bizottságnak végrehajtási jogi aktus útján össze kell állítania az ismert peszticidmetabolitok jegyzékét, feltüntetve, hogy azok relevánsak-e vagy sem. Ezt a jegyzéket az e módosító irányelv hatálybalépésétől számított 24 hónapon belül el kell fogadni, és azt követően a vízgyűjtő-gazdálkodási tervek ciklusával összhangban kell

aktualizálni. A felszíni vizek tekintetében a Bizottság által a peszticidek összességére vonatkozóan eredetileg javasolt környezetminőségi előírást felváltotta az azon peszticidek összességére vonatkozó környezetminőségi előírás, amelyek már szerepelnek a monitorozandó elsőbbségi anyagok jegyzékében (kivéve a biótában vagy az üledékben monitorozandó négy peszticidet): utóbbi előírás szerint az édesvízre vonatkozó érték 0,2 µg/l.

- a **biszfenolok** vonatkozásában: Megtörtént a biszfenol-A elsőbbségi veszélyes anyaggá minősítése, és így a környezetminőségi előírásokról szóló irányelv I. mellékletében szereplő anyagjegyzékbe való felvétele.
- az **anyagok törlésének** vonatkozásában: Az atrazin törlésre került.
- Az **összegek és az „összes” mennyiségek** vonatkozásában a felszín alatti vizekről szóló irányelvbe visszakerült az V. melléklet, amely tartalmazza a „felülvizsgálandó anyagokat”, azaz egy felsorolást, amelyben - a következő felülvizsgálat során való mérlegelés tárgyát képezve - egyrészt a kiválasztott gyógyszerek hatásmód szerinti bontásban megadott összege(i), másrészt a biszfenolok összege szerepel. Ehhez hasonlóan a környezetminőségi előírásokról szóló irányelv is kiegészült egy, a „felülvizsgálandó anyagokat” tartalmazó új III. melléklettel, amelynek felsorolásában - a következő felülvizsgálat során való mérlegelés tárgyát képezve - a biszfenolok összege, a kiválasztott peszticidek hatásmód szerinti bontásban megadott összege(i), valamint a kiválasztott gyógyszerek hatásmód szerinti bontásban megadott összege(i) szerepel(nek). A következő felülvizsgálat során a Bizottságnak fontolóra kell vennie azt is, hogy a felszíni vizek tekintetében környezetminőségi előírást határozzon meg az összes peszticidre, az összes gyógyszerre és az összes biszfenolra vonatkozóan, valamint hogy a felszín alatti vizek tekintetében minőségi előírást határozzon meg az összes gyógyszerre és az összes biszfenolra vonatkozóan - mindezt megfelelő monitoringmódszerekkel alátámasztva -, jöllehet ezek nem szerepelnek az új III. mellékletben, illetve V. mellékletben.

e) **A „horizontális kérdések” témakör: Fogalom meghatározások; a forrásra irányuló intézkedések; határokon átnyúló együttműködés; a felszín alatti vizek ökoszisztémái; az állapotromlás megelőzése és a vonatkozó mentességek; kiterjesztett gyártói felelősség; az igazságszolgáltatáshoz való jog; valamint határidők, megfelelés, átültetés és felülvizsgálat**

21. A **fogalom meghatározások** vonatkozásában mind az „elsőbbségi anyagok”, mind az „elsőbbségi veszélyes anyagok” fogalom meghatározása kiigazításra került a 16. cikk újbóli beillesztésére tekintettel. A „vízgyűjtő-specifikus szennyező anyagok” fogalom meghatározásában pontosítást nyert, hogy az ilyen szennyező anyagok nem vagy már nem minősülnek elsőbbségi anyagnak, de jelentős mennyiségben kerülnek bevezetésre vagy lerakásra vízgyűjtőben vagy részvízgyűjtőben egy adott tagállam területén. A Tanács továbbá az első olvasatban kialakított álláspontjában kiegészíti a szöveget egyrészt - a víz-keretirányelvbe beillesztett releváns új rendelkezések tükrözése érdekében - két új fogalom meghatározással, mégpedig a „hatásalapú kiváltó küszöbérték” és a „víztest állapotának romlása” fogalmára vonatkozóan, másrészt - a szövegnek az ivóvíz-irányelvvel való összehangolása céljából - az „emberi fogyasztásra szánt víz” fogalom meghatározásával.

22. A **forrásra irányuló intézkedések** vonatkozásában a tagállamoknak az intézkedési programjuk elkészítése során - a releváns uniós ágazati jogszabályokkal összhangban - elsőként a forrásnál történő szabályozásra irányuló intézkedéseket kell fontolóra venniük, hogy csak ezt követően mérlegeljék - szükség esetén - a meglévő szennyezésből eredő kockázat csökkentésére irányuló intézkedéseket. Ezzel kapcsolatos a 16.cikk újbóli beillesztése és a Bizottsághoz intézett azon kérés is, hogy terjesszen elő szabályozási javaslatokat annak érdekében, hogy az elsőbbségi veszélyes anyagok bevezetéseinek, kibocsátásainak és veszteségeinek megszüntetését vagy fokozatos kiiktatását az anyagok elsőbbségi veszélyes anyaggá minősítésétől számított 20 éven belül el lehessen érni.
23. A **határokon átnyúló együttműködéssel** kapcsolatos rendelkezések egyszerűsödtek. A szövegben pontosításra került továbbá, hogy rendkívüli körülmények - különösen szélsőséges árvizek, elhúzódó aszályok vagy jelentős szennyezési események - esetén a tagállamoknak a többi érintett tagállam és a nemzetközi vízgyűjtőket koordináló hatóságok tájékoztatása mellett a Bizottságot is tájékoztatniuk kell.
24. A **felszín alatti vizek ökoszisztémái** vonatkozásában elismerést nyert, hogy jövőbeli védelmük biztosítása érdekében további ismereteket kell gyűjteni ezen ökoszisztémák jelenlétére, jelentőségére és érzékeny jellegére vonatkozóan. A Bizottságnak a közös végrehajtási stratégia keretében együtt kell működnie a tagállamokkal a felszín alatti vizek ökoszisztémái jelenlétének megállapítására szolgáló módszertan kidolgozásában. Amint rendelkezésre áll megbízható módszertan, a tagállamoknak fel kell mérniük a felszín alatti vizek ökoszisztémáinak jelenlétét azokban a felszín alatti víztestekben, amelyek jellemzői lehetővé tennék azok létezését. Ha ilyen ökoszisztémák jelen vannak, akkor a tagállamoknak szigorúbb előírásokat kell meghatározniuk az említett

ökoszisztémák védelme érdekében, kivéve, ha az emberi egészség védelme céljából korábban meghatározott előírások már kellően szigorúak.

25. A szöveg kiegészült az **állapotromlás** fogalommeghatározásával, amely megfelel a meglévő ítélkezési gyakorlatnak, valamint a víz-keretirányelv 4. cikkébe beillesztett két **további mentességgel**, amelyek értelmében az átmeneti állapotromlás és az áthelyezés miatti állapotromlás nem minősül a víz-keretirányelv megsértésének. A mentességek biztosítékokat tartalmaznak annak garantálása érdekében, hogy a víz-keretirányelv célkitűzései - különösen az ivóvíz tekintetében - ne kerüljenek veszélybe.

26. A **kiterjesztett gyártói felelősség** vonatkozásában a Bizottságnak az e módosító irányelv hatálybalépésétől számított három éven belül jelentést kell készítenie, amelyben értékeli különösen annak megvalósíthatóságát, hogy azon gyártók számára, amelyek az uniós piacon elsőbbségi anyagokat vagy elsőbbségi veszélyes anyagokat tartalmazó termékeket hoznak forgalomba, kötelezővé tehető-e, hogy hozzájáruljanak a víz-keretirányelvvel összhangban kialakított monitoringprogramok költségeihez.
27. Az **igazságszolgáltatáshoz való jog** vonatkozásában a víz-keretirányelv szövege új preambulumbekendésekkel és új cikkel egészült ki.
28. A **határidők és a megfelelés** vonatkozásában a Tanács első olvasatban kialakított álláspontja jelentős rugalmasságot vezet be a tagállamok számára az úgynevezett „***mutatis mutandis rendelkezés***” révén, a következők szerint:
- az újonnan bevezetett anyagok tekintetében a felszín alatti vizek jó kémiai állapotának elérésével kapcsolatos megfelelés határideje 2039-ig, bizonyos körülmények között pedig a vízgyűjtő-gazdálkodási tervek eggyel későbbi aktualizálásáig (azaz 2045-ig) meghosszabbítható,
 - a felszíni vizek esetében az újonnan bevezetett elsőbbségi anyagok tekintetében javasolt hosszabbítások megegyeznek a fentiekkel, a felülvizsgált környezetminőségi előírással rendelkező elsőbbségi anyagokra vonatkozó megfelelés határideje pedig 2033-ig hosszabbítható meg, egy 2039-ig történő további meghosszabbítás lehetőségével,
 - a tagállamok mind a felszín alatti, mind a felszíni vizek tekintetében alkalmazhatják az egy cikluson túli határidő-hosszabbításokat azokban az esetekben, amikor a természeti viszonyok olyanok, hogy a célkitűzések nem érhetők el a szóban forgó időtartamon belül,

- a küszöbértékeket, valamint az olyan vízgyűjtő-specifikus szennyező anyagokat illetően, amelyekre vonatkozóan uniós vagy nemzeti szinten környezetminőségi előírások kerültek meghatározásra, a tagállamoknak az adott értékek vagy környezetminőségi előírás meghatározásától a soron következő vízgyűjtő-gazdálkodási terv időszakának végéig kell elérniük a felszín alatti vizek, illetve a felszíni vizek jó kémiai állapotát, a vízgyűjtő-gazdálkodási terv egy további aktualizálásáig történő meghosszabbítás lehetőségével,
- a felszín alatti és a felszíni vizekben újonnan azonosított anyagokra vonatkozóan előzetes intézkedési program került bevezetésre, mégpedig a környezetminőségi előírásokról szóló irányelv 2013. évi felülvizsgálata keretében alkalmazott, a felszíni vizekben újonnan azonosított anyagokra vonatkozó megközelítés mintájára,
- a kitűzött átültetési határidő 2027. december 21., annak biztosítása érdekében, hogy a negyedik vízgyűjtő-gazdálkodási tervben figyelembe lehessen venni a felülvizsgált előírásokhoz kapcsolódó követelményeket.

29. Végezetül, a szennyező anyagok jegyzékét tartalmazó **mellékletek** aktualizálására hatévente fog sor kerülni. Ez a ciklus meg fog egyezni az Európai Vegyianyag-ügynökség (ECHA) jelentései közzétételének gyakoriságával, kivéve az ECHA első jelentését, amelynek közzétételére négy év után kerül majd sor. A víz-keretirányelvbe visszakerült a 16. és a 17. cikk, biztosítva, hogy a mellékletek felülvizsgálatára a rendes jogalkotási eljárás keretében kerüljön majd sor.

IV. ÖSSZEGZÉS

30. A Tanácsnak az e módosító irányelvre vonatkozó, első olvasatban kialakított álláspontja tükrözi a Tanács és az Európai Parlament közötti tárgyalások

során - a Bizottság közreműködésével - elért kompromisszumot. A meglévő irányelvek javasolt módosításai - elfogadásukat követően - orvosolni fogják a REFIT-értékelésben azonosított hiányosságot, továbbá javítani fogják a környezet és az emberi egészség védelmének szintjét a vegyi szennyezés káros hatásaival szemben.
